

SPOLEČNÝ
ZPRAVODAJ
ŽĎÁRSKÝCH
FARNOSTÍ

2020

Zacítit k plnosti božského daru

Vždycky je možné rozvinout novou schopnost vyjít ze sebe k druhému. Bez ní nelze poznat jiné tvory v jejich vlastní hodnotě, není zájem pečovat o něco kvůli druhým, chybí schopnost klást si omezení, abychom se vyhnuli utrpení či úpadku, který nás obklopuje. Základní postoj sebe-transcendence, který rozbíjí izolované a sebevztažné vědomí, je kořenem umožňujícím péči o druhé a o životní prostředí, a uvolňuje mravní reakci nezbytnou k úvaze o dopadu, který má každý čin a každé osobní rozhodnutí na naše okolí. Jsme-li schopni překonávat individualismus, můžeme skutečně vytvářet alternativní životní styl, a ve společnosti bude možná zásadní změna.

Netřeba si myslet, že toto úsilí nezmění svět. Tyto skutky šíří dobro ve společnosti, která vždy přináší plody přesahující to, co lze konstatovat, protože vyvolávají v lůně této země dobro, které má tendenci se stále a někdy neviditelně šířit. Toto jednání nám navíc vrací smysl naší důstojnosti, vede nás k větší existenciální hloubce, umožňuje nám zakusit, že stojí za to přicházet na tento svět.

Mluvíme o postoji srdce, které všechno prožívá s klidnou pozorností, dovede plně před někým stanout, aniž by přemýšlelo o tom, co bude pak, odevzdává se každé chvíli jako božskému daru, který je třeba žít v plnosti. Ježíš nás učil tomuto postoji, když vybízel, abychom hleděli na polní lilie a nebeské ptactvo anebo když „pohlédl s láskou“ (Mk 10,21) na hledajícího člověka. On jistě dovedl být plně přítomen u každého člověka a každého tvora, a tak nám ukázal cestu k překonání chorobné úzkosti, která nás činí povrchními, agresivními a bezuzdnými konzumenty.

Papež František: Laudato si

(Encyklika byla vydána před pěti lety)

420

Oddanost Písmu
svatému, „živá a něžná
láska“ k zapsanému
Slovu Božímu – toto
dědictví odkázal svým

životem a prací církvi **svatý Jeroným**, vzdělanec, překladatel a exegeta, který zemřel 30. září 420 v Betlémě, v komunitě, kterou založil poblíž jeskyně Narození Páně.

Životní příběh provedl svatého Jeronýma celým tehdejším světem. Narodil se kolem roku 354 ve Stridonu, na hranicích Dalmácie a Panonie, studoval řečnictví v Římě, procestoval Galii, žil v Trevíru a Akvileji.

Přestože byl pokřtěn a vyrůstal v křesťanské rodině, během studií ho zcela pohltila římská klasická literatura. Během postní doby roku 375 měl živý sen, v němž se setkal se soudcem, který jej obvinil, že je spíše Cicerovcem než křesťanem. Sen jej přivedl k obrácení, studiu východního mnišství a spirituality pouštních otců a k podrobnému studiu písma. Jeroným toužil po tom, aby Písmo bylo možné číst ve vytríbeném jazyce klasické latinské literatury, kterou tolik miloval.

Po obrácení se rozhodl žít asketickým životem, odešel do Antiochie a žil v poušti, věnoval se studiu biblických jazyků. V Konstantinopoli se stal žákem sv. Řehoře Naziánského. Roku 382 se vrátil do Říma, kde se dal do služeb papeže sv. Damase I. a založil zde společenství mužů a žen, kteří chtěli radikálně žít podle evangelia a věnovat se studiu písma.

Podle jednoho apokryfního příběhu se jednou zeptal Krista: „Co ode mě chceš?“ Ježíš mu odpověděl: „Ještě jsi mi nedal všechno.“ „Ale Pane, vždyť jsem ti daroval všechny možné věci.“ „Jednu věc jsi mi

však nedal. Nedal jsi mi svoje hříchy, abych se mohl radovat z toho, že ti je odpustím.“

Po smrti papeže Damase byl donucen opustit Řím, odešel do Egypta a nakonec se natrvalo usadil v Betlémě, kam za ním odešli i mnozí dřívější členové jeho římského společenství. Pobyt ve Svaté zemi mu umožnil důvěrně poznat místa Starého i Nového zákona a získané zkušenosti využít při překladu obou částí Bible.

Kromě překládání byl průvodcem poutníků po Palestině, vyhledávaným duchovním vůdcem a vedl rozsáhlou korespondenci s mnoha přáteli. Roky v Betlémě byly nejneprodnějším a zároveň nejpožehnanějším obdobím jeho života. Snad i proto napsal: „Požehnaní jsou ti, kteří nosí Betlém v srdci, v jejichž srdci se Kristus rodí každý den.“

V letech 382-405 pracoval na překladu Bible a v letech 405-420 na překladech biblických komentářů a exegetických děl. Jeho překlad Bible, Vulgáta, je důkladnou revizí předchozích latinských překladů Nového zákona a prvním překladem Starého zákona, který kromě řecké Septuaginty vychází rovněž z původních hebrejských textů.

„Abychom plně porozuměli osobnosti svatého Jeronýma, musíme spojit obě dimenze, které charakterizovaly jeho život z víry: na jedné straně úplné a přísné zasvěcení se Bohu, zřeknutí se všech lidských radostí z lásky k ukřižovanému Kristu (srv. 1 Kor 2,2, Fil 3,8-10), na straně druhé závazek studijnímu úsilí s jediným cílem hlubšího porozumění křesťanským tajemstvím. Toto dvojí svědectví nabízené svatým Jeronýmem může být vzorem všem mnichům, protože ti, kdo žijí životem odříkání a modlitby, mají se zasvětit také nesnadné práci uvažování a výzkumu. Stejně tak je ale vzorem i všem akademikům, aby měli vždy na paměti, že vědění má náboženskou hodnotu pouze tehdy, je-li zakořeněno výhradně v lásce k Bohu a nevychází z lidských ambicí ani světských tužeb.“

Papež František v apoštolském listě Scripturae sacrae affectus vydaném 30. září 2020 k šestnáctistému výročí úmrtí sv. Jeronýma

1220

„Pět mrtvých vzkřiesila, mnoho slepých prosvietila, chromých a malomocných mnoho uzdravila, nad jinými pracnými velké pomoci činila,“ píše se v kronice tak řečeného Dalimila o svaté **Zdislavě z Lemberka**. Nebo také z Křižanova, kde se někdy kolem roku 1220, tedy před celými osmi sty lety narodila.

Její rodiče Přibyslav a Sibyla, spoluzakladatelé žďárského kláštera, jí připravili šťastné dětství a vybavili ji do života vzornou křesťanskou výchovou. Vypráví se legenda o tom, jak úcta rodičů k řeholníkům inspirovala děvčátko Zdislavu k tomu, že odešla z domova do lesů nad Křižanovem, aby zde žila jako poustevnice.

„Nepozorovaně se vytrácela z křižanského hradu do nedalekých lesů, kde se snažila myslet jen na Boha, postila se a odpírala si pohodlí. Tajemně šumící lesy, odraz nebe v hladinách křižanovských rybníků, všechen šepot boží přírody, nápovědi čehosi nesmírného a silného rozněcovaly její dětskou fantazii a naléhavou touhu po kráse, hloubce a vznešenosti něčeho, čemu ještě dobře nerozuměla. Brzy se ovšem vrátila domů, ale láska k samotě a usebranosti v Bohu provázela ji po celý život,“ píše velký zdislavský ctitel, dominikán Ambrož Svatoš v jejím životopise.

Kolem roku 1238 se provdala za rytíře Havla, důvěrníka krále Václava I., a odešla za ním do severních Čech na hrad Lemberk. Protože Havel podporoval stavbu špitálu Na Františku, který založila svatá Anežka Česká, lze předpokládat, že se s Anežkou znala i Zdislava a možná právě od ní čerpala inspiraci pro svou pomoc chudým a nemocným.

Bylo komu pomáhat. České země Zdislaviny doby procházely

nelehkými obdobími bojů o trůn, vpády Mongolů do Evropy, nemocemi a chudobou. Starala se o chudé a nemocné, v Jablonném založila špitál, do města pozvala dominikány.

Její rodinný život je příkladem mnoha rodinám a Zdislava je dnes jejich patronkou, přesto nebyl jednoduchý. Manžel Havel musel často pobývat v Praze a doprovázet krále na válečných výpravách, Zdislava zůstávala často osamělá na hradě v kraji, který jí byl zpočátku cizí. Manželům se narodily čtyři děti, synové Havel, Jaroslav, Zdislav a dcera Markéta.

V Kronice kláštera žďárského Jindřicha Řezbáře nalézáme o Zdislavině rodině stručnou zmínku: „Havel, z Jablonné zvaný, si vyvolil Zdislavu za choť, bez úhony s ním žila, rovněž mu zrodila dítky: Havla a Jaroslava – však Havel žil jenom krátce – a pak Markétu dceru, jež krásná a vznešená byla.“

V roce 1252 Zdislava předčasně, v pouhých 33 letech umírá. Možná se nakazila při ošetřování nemocných, možná zemřela vyčerpaná nelehkým životem a mnoha starostmi. Možná není náhodou, že se její odchod k Bohu shoduje s rokem založení žďárského kláštera, na jehož oltáři je od 30. srpna 2008 jeden ze Zdislaviných ostatků.

Patronka rodin, litoměřické diecéze a sester dominikánek byla prohlášena za svatou 21. května 1995 sv. Janem Pavlem II. při bohoslužbě v Olomouci-Neředíně. Svatořečení předcházelo zázračné uzdravení novoměstského lékaře MUDr. Františka Straky, za jehož uzdravení z klinické smrti se na Zdislavinu přímlovu modlili také věřící ze žďárské farnosti.

„Svatá Zdislava uměla sama sebe učinit darem po vzoru Ježíšových slov: „Blaženější je dávat než brát.“ (Sk 20,35) A to je tajemství oné velké sympatie, kterou její postava stále vzbuzovala už za života, stejně tak jako i po smrti, až do dnešní doby. Její příklad je mimořádně aktuální, zvláště s přihlédnutím k hodnotě rodiny, která – jak nás sama učí – musí být otevřena Bohu, daru života a potřebám chudých.“

Jan Pavel II. v kázání 21. května 1995 při svatořečení bl. Zdislavy

1620

Krátce po poledni 8. listopadu dochází na **Bílé hoře** nedaleko Prahy ke

střetu stavovských vojsk s vojsky habsburského císaře Ferdinanda II., posílenými armádou vedenou bavorským knížetem Maxmiliánem. Bitva nepřiliší významná co do doby trvání a rozsahu má dalekosáhlé důsledky pro další vývoj Čech a celé Evropy.

Bitvě bezprostředně předcházela defenestrace královských místodržících a povstání českých stavů. Ty odmítly uznat vládu habsburského císaře a místo něj si do čela země zvolily v roce 1619 falckého knížete Jindřicha.

V měsících po bitvě celá katolická Evropa slaví překvapivé vítězství, zatímco její protestantská část překonává zděšení, mobilizuje se a začíná strašlivá třicetiletá válka. Válka s velkými finančními a společenskými důsledky, jejíž vnímání a interpretace v dalších staletích se proměňovaly v závislosti na době a společenských či politických tendencích.

České země byly sice uchráněny nejtěžších bojů a útrap, přesto i zde poklesl počet obyvatelstva o celou třetinu a zhruba 20 % domů zůstalo po válce pustých. V některých místech Evropy přišla o život až polovina obyvatel. Válečné běsnění následovaly epidemie moru, tyfu a kurdějí.

„Spatříš mnohdy na opuštěném místě trčeti bránu, sloup, ohromné trosky veliké budovy. To je vše, co zbývá ze zámku, který se tu vypínal. Jinde strmí osamělá věž, jediný to zbytek vesnice či tvrze, jež pohltily plameny. Nebylo by možná uvést města, ba ani hradu, který by nebyl vypálen,“ napsal několik let po válce český historik a kněz Bohuslav Balbín.

400 let poté byl na Bílé hoře po ekumenických nešporách odhalen Kříž smíření, jehož autorem je br. Abraham Fisher, OSB a jeho spolupracovníci. Smírčí kříže patří do české duchovní tradice a bývaly vztyčovány na místech, kde se událo něco neblahého.

Kříž je trojitý – sestává se ze dvou ocelových křížů a jednoho titanového. Dvě zrezné ocelové části jako by představovaly dvě znesvářené strany konfliktu, rez jako by ukazovala na tento vezdejší hříšný a konflikty naplněný svět. Modrá, titanová část, třetí kříž, který nepodléhá vlivům prostředí, jako by poukazoval k nebesům a k tomu, že skutečného smíru můžeme dosáhnout především tehdy, když si uvědomíme, že nás spojuje to, co leží mimo tento svět.

Kříž smíření má zároveň, je-li položen na zemi, podobu zátarasu, který brání v cestě. Teprve když je společným úsilím vztyčen a narovnan, stává se křížem – a to dokonce křížem, který je stejně viditelný ze všech stran a ze všech úhlů pohledu. Tento kříž je znamením smíření, v které církve doufají a které dnes, navzdory obtížné minulosti, už z velké části prakticky žijí.

Nedaleko bojiště je postavena Mariánská kaple, která se brzy stává poutním místem a začátkem 18. století je přestavěna do dnešní podoby Janem Blažejem Santinim-Aichlem. Když papež sv. Jan Pavel II. vyhlásil rok milénia 2000 rokem smíření, došlo k pohřbení ostatků vojáků padlých v bělohorské bitvě (do té doby uložených v archivu Vojenského historického ústavu) při ekumenické modlitbě v listopadu 1999 v areálu poutního místa.

Poslední dvacetiletí žije v klášteře komunita českých a bavorských benediktinek z opatství Venio, které začaly aktivně navazovat kontakty s různými křesťanskými církvemi. Od roku 2014 probíhají pravidelně k výročnímu dni bitvy ekumenické nešpory, kterých se účastní zástupci kdysi soupeřících církví. Vznikla mnohá nová přátelství. Co nás rozdělilo, může dnes spojovat?

Z webové prezentace opatství Venio

1720

Kdy se vlastně začala psát historie kostela na **Zelené**

hoře? Bylo to někdy mezi lety 1340 a 1350, kdy se narodil Jan, pozdější pražský generální vikář, mučedník a patron Čech, shodou okolností v Pomuku, stejném místě, kde stál mateřinec žďárského kláštera? Bylo to 15. dubna 1719, kdy beatifikační komise našla při ohledání těla budoucího světce neporušenou tkáň, kterou považovali za Janův jazyk a důkaz mučednictví pro zpovědní tajemství? Kdy přesně se myšlenka na nový poutní kostel usídlila v mysli opata Václava Vejmluvy a kdy přesně o ní Vejmluva poprvé promluvil se stavitelem Santinim?

Vše zřejmě probíhalo velmi rychle, protože stavba začíná zcela nezvykle uprostřed stavební sezony v srpnu 1719 a kopec nazývaný předtím možná Černý les, možná Strmá nebo Pustá hora, byl po vymýcení lesa přejmenován na připomínku světceva rodiště na Zelenou horu.

„Dvanáct zedníků, kteří byli poprvé propláceni 13. srpna 1719, pracovalo až do konce října. Během tří měsíců byl zřejmě mýcen les, prováděny výkopové práce a vyzdívány základy. Teprve 16. května 1720, na počátku nové stavební sezony, byl slavnostně položen základní kámen nového kostela. Dle běžné barokní praxe byla tato slavnost pořádána až v částečně rozestavěné stavbě,“ píše profesor Mojmír Horyna v rozsáhlé monografii Jana Santiniho-Aichla.

K místu i nezvyklé podobě kostela se váže řada legend, ať už jde o zázračné zjevení hvězdy, kterou spatřili zedníci a nádeníci v jasný den nad místem stavby, nebo o sen nemocné ženy, již se po návštěvě opata Vejmluvy zjevil v noci svatý Jan a z dřívek, které u nemocné opat zapomněl, sestavil stavbu ve tvaru hvězdy.

Ať už bylo inspirací stavby nadpřirozené zjevení, nebo ne, opat

Vejmluva u sebe podle dobových pramenů skutečně nosil dřívka různých tvarů a snažil se z nich poskládat podobu budoucího Janova svatostánku. Ve spojení s genialitou architekta Santiniho byl položen základ pro vznik mimořádného díla.

Po přípravných pracech z roku 1719 a posvěcení kostela v květnu roku 1720 se práce rozběhly naplno. Podle záznamů byli od května do listopadu propláceni zedníci a od června do listopadu tesaři. Na stavbě již pracovali také kameníci. Můžeme se právem domnívat, že před třemi sty lety pod vedením kutnohorského stavebníka Jana Jakuba Voglera v podstatě během jediného roku vyrostla hrubá stavba celého kostela.

Když se dnes postupně vracíme k původní Santiniho podobě kostela, odhalujeme originální tvary oken, podobu štuků a barevnost interiéru, navracíme zamýšlený účel poli poutníků mezi kostelem a ambity a znovu vnímáme poutní kostel sv. Jana Nepomuckého jako zdálky viditelnou dominantu našeho města i celého kraje, připomínáme si mimořádné osobnosti opata Václava Vejmluvy, architekta Jana Blažeje Santiniho a všech stavitelů, sochařů a řemeslníků, nemůžeme zapomenout na úmysl, s nímž tehdy poutní kostel stavěli.

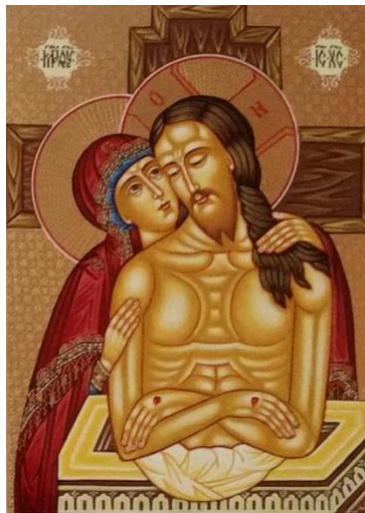
Měla to být zastávka poutníka na cestě k Bohu, předzvěst nebeského království, nového Jeruzaléma, místo, kde unavený člověk pozvedne svůj pohled vzhůru a uvědomí si pomíjivost věcí vezdejších a stálost a věrnost Boží. Místo občerstvení, po němž člověk jednadvacátého století touží stejně jako poutník století osmnáctého.

„Svatý Jene Nepomucký, láska nepřemožená! K Bohu a bližnímu svému, láska nezhazitelná! Kdo by pak Tě nemiloval? Jenž nás všechny miluješ. Žádným chudým nepohrdáš, všechny obohacuješ. Žádný neodchází prázdný, bez nějaké pomoci, který se obrátí k Tobě, buď v nouzi, nebo v nemoci, neb v jakém nebezpečství, jsa na myslí trápený. Když s nadějí prosbu skládá, odchází potěšený.“

Kázání Ferdinanda Karla Reismana: Neuhazitelný oheň lásky, 1722

2020

Bože náš Otče, Stvořiteli světa,
všemohoucí a milosrdný,
z lásky k nám jsi poslal na svět
svého Syna
jako lékaře našich duší a našich těl.

Shlédni na své děti,
které se v této obtížné, zmatené a zděšené době
v mnoha částech Evropy a světa na Tebe obracejí
a hledají sílu, spásu a úlevu.

Osvobod' nás od nemoci a strachu,
uzdrav naše nemocné, utěš jejich rodiny,
dej moudrost našim vládcům,
sílu a odměnu našim lékařům, sestřám a dobrovolníkům,
věčný život mrtvým.

Neopust' nás v době zkoušky,
ale osvobod' nás ode všeho zla.

O toto prosíme Tebe,
který se Synem a Duchem svatým žiješ
a kraluješ na věky věků

Amen.

Maria, matko uzdravení a naděje, oroduj za nás!

Požehnané Vánoce!

Nedávno přišla jedna rodina a hledali v kostele betlém: teprve začínal Advent. Prozatím jsem jim mohl ukázat figurky, které připravují ženy na každou adventní neděli a kde Jan Křtitel káže u Jordánu. Toto už máme vyzkoušené: betlémy a vánoční jesličky přitahují každoročně mnoho lidí, nejenom děti. Ano, ten příběh chceme mít na očích a dává nám pocit bezpečí a domova.

Když sv. Jeroným, někdy kolem roku 385 přišel z Říma do Betléma, usídlil se v jedné jeskyni blízko místa, kde se Ježíš narodil. Nakonec tam prožil asi 30 let. V jednom listě napsal: „Kdykoliv pohlédnu na místo, kde se narodil můj Spasitel, dávám se s ním do rozhovoru. Říkám mu: Ach Pane Ježíši, v jak tvrdých jeslích zde ležíš pro mou spásu. Jak ti to mám oplatit? A tehdy, jako by mi božské Děťátko pravilo: Nežádám si ničeho, leč abys zpíval Sláva na výsostech Bohu...“ Toto chceme zazpívat ve svém srdci i my. Ani letošní Vánoce nemusí být ošizené a hubené. Naopak, možná budou skromnější, ale povede to k objevení skutečných darů, ne harampádí, kterými jsme ten příběh skoro zasypali...

Až se na konci roku budeme ohlížet za uplynulým rokem, asi se shodneme, že to byl čas zvláštní a někdy neveselý. Museli jsme zrušit nebo změnit řadu plánů, mnozí lidé museli změnit zaměstnání, skoro

každý z nás zažil izolaci nebo karanténu, kousek nejistoty, strach o své blízké... Museli jsme improvizovat ve své práci, děti a studenti ve škole, nějak se to dotklo i rodinného života nebo rozpočtu a také svůj duchovní život jsme museli opírat o jiné pilíře, než jsme byli zvyklí. Ale máme velký důvod Pánu Bohu poděkovat. Nikdy nás neopustil a stále nám zehná.

Pandemie asi změni i náš výhled do roku 2021, protože nevíme, zda se naše plány velmi rychle nezmění – ale opět máme jistotu, že když se vystavíme Boží milosti, vše dobře dopadne. Pohled do jesliček může upokojit naše srdce a uzdravit náš strach. Před rokem o tom hovořil papež František: „Z jesliček se můžeme poučit o samotném smyslu života. Vidíme každodenní scény, pastýře s ovci, kováře kující železo, mlynáře připravující mouku na chléb, často se také objevují krajiny a situace našich regionů. To je správné, protože jesličky nám připomínají, že Ježíš přichází do našeho konkrétního života. A když chystáme jesličky doma, mohou nám připomínat, že Bůh přišel k nám, provází nás životem, je člověkem jako my. Žádný den v životě nejsme sami. Nemění věci magicky, ale pokud Jej přijímáme, může změnit všechno. Ať je strojení jesliček příležitostí, jak pozvat Ježíše do svého života. Jako bychom otevírali dveře a říkali: „Vejdí, Ježíši!“ Protože přebývá-li v našem životě, život se obnovuje.“

Kostel na Zelené hoře je teď uzavřený kvůli opravám ale o Vánocích bude na hlavní svátky otevřeno i tam a také náš betlém postavíme, dokonce přidáme 5 nových figurek, protože život jde dál a s ním i Boží prozřetelnost, na kterou je spolehnutí. Prožíváme stále ještě „nouzový stav“, ale Pán Ježíš žil v nouzovém stavu od chvíle vtělení až do posledního výdechu. To proto, aby přijal každou naši nouzi a aby nás přemohl láskou a dovedl nás k naší pravé identitě.

Přejeme Vám pevné zdraví, pokoj a jednotu ve Vašich rodinách, požehnání pro Vaší práci a v srdcích tu nejdůležitější životní výbavu: víru, naději a lásku.

**Váš P. Vladimír Záleský
P. Blažej Hejtmánek**

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY

VE FARNOSTI ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – I PŘI KOSTELE SVATÉHO PROKOPA

V době pandemie jsou mše svaté přenášeny online
na farním kanále www.prokopzr.cz

Štědrý den – čtvrtek 24. prosince, vigilie slavnosti Narození Páně:

17:00 Troubení koled z věže kostela sv. Prokopa

21:30 Půlnoční mše svatá s Horáckou muzikou (online)

Hod Boží Vánoční – pátek 25. prosince, slavnost Narození Páně, sobota

26. prosince, sv. Štěpána, neděle 27. prosince, svátek Svaté Rodiny:

10:00 Mše svatá (online)

Čtvrtek 31. prosince, sv. Silvestra: 18:00 Mše svatá (online)

Pátek 1. ledna, **Matky Boží, Panny Marie** a dále o nedělích:

10:00 Mše svatá (online)

VE FARNOSTI ŽĎÁR NAD SÁZAVOU – II PŘI BAZILICE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

V době pandemie jsou mše svaté přenášeny online
na farním kanále www.zdarskefarnosti.cz

Štědrý den – čtvrtek 24. prosince, vigilie slavnosti Narození Páně:

21:00 Půlnoční mše svatá (online)

Hod Boží Vánoční – pátek 25. prosince, slavnost Narození Páně, sobota

26. prosince, sv. Štěpána, neděle 27. prosince, svátek Svaté Rodiny:

9:00 Mše svatá (online)

Čtvrtek 31. prosince, sv. Silvestra: 23:00 Mše svatá (Zelená hora)

Pátek 1. ledna, **Matky Boží, Panny Marie** a dále o nedělích:

9:00 Mše svatá (online)

V obou kostelích se můžete pomodlit u jesliček a vyzvednout si Betlémské světlo.

AKCE OBOU FARNOSTÍ

ŽĎÁR I *Denně od 8:00 do 18:00 hodin, kostel sv. Prokopa*

Otevřený kostel

Každý den naleznete otevřený kostel k zastavení a modlitbě uprostřed shonu všedního dne. Děkujeme všem průvodcům, kteří se podílejí na hlídání kostela.

ŽĎÁR II *16. každého měsíce v zimě 19:00-21:00 a v létě 20:00-22:00, po dobu oprav Zelené hory v bazilice Nanebevzetí Panny Marie*

Nikodémova noc

Nikodémova noc probíhá celoročně každého 16. dne v měsíci. Kvůli opravám dlažby bude začátkem roku až do odvolání prozatím v bazilice Nanebevzetí Panny Marie. Adorace probíhá v tichu, ve tmě a za přítomnosti kněze, se kterým je možné se setkat k přijetí svátosti smíření nebo k osobnímu rozhovoru.

ŽĎÁR II *5. – 9. července, Pootaví*

Letní puťák pro děti a mládež

Dá-li Pán, využijeme pozvání pana faráře v Nepomuku, abychom přenocovali první noc právě tam. Tím bychom mohli věnovat celý den okolí a prozkoumat místa, která se vztahují k naší farnosti: obec Klášter, kde stával cisterciácký klášter, který byl naším mateřským konventem, nad městem Zelená Hora s poutním kostelem Panny Marie a samozřejmě kostel, který vyrostl nad rodným domem sv. Jana Nepomuckého. Z Nepomuku popojedeme 5 zastávek vlakem do Horažďovic a další tři dny budeme objevovat krásy Blatenské pahorkatiny a Pootaví. Jsou tam úžasná místa: hrad Prácheň a kostel sv. Klimenta – jeden z našich nejstarších kostelů, hrad Rabí, opuštěné lomy a staré židovské hřbitovy, poutní kaple Anděla strážce v Sušici... Vyjet bychom chtěli v pondělí 5. července na svátek sv. Cyrila a Metoděje po mši svaté a vrátíme se v pátek 9. července večer.

ŽĎÁR II 17. – 23. července, Švýcarsko

23. diecézní expedice mládeže: Švýcarsko 2021

Neuvěřitelně krásná zem – a v ní lidé, kteří dali světu nejvíce patentů a přijali nejvíce Nobelových cen. Z této země rukují mladí muži – katolíci – do nejmenší, nejstarší, nejbarevnější a nejfoto-grafovanější armády na světě. Švýcarská garda tvoří papežovu ochranku již od roku 1506. Hodinky i nože, které nesou označení Swiss made, jsou známé na celém světě a mohou být znamením preciznosti a spolehlivosti, kterou lze potkat v mnoha podobách života této země. A tak se již dnes můžeme těšit do hor i na mnoho památných míst a modlit za naši výpravu: třeba slovy zbožné švýcarské hymny: „S úsvitem přicházíš k nám, v paprscích Tě uhlídám, Tebe, Svrchovaný, Nádherný! Když rudnou sněhy alpské, modlete se Švýcarové! Vaše zbožná duše tuší ve velebné vlasti Boha, Pána Boha ve velebné otčině.“ Odjíždět budeme, s Boží pomocí, v sobotu 17. července ráno a návrat plánujeme v pátek 23. července.

„Můj Pane a můj Bože, sejmi ze mne všechno, co mě drží od Tebe. Můj Pane a můj Bože, dej mi všechno, co mne dovede blíže k Tobě. Můj Pane a můj Bože, vezmi mě pryč ode mne a odevzdej mě zcela Tobě.“
Modlitba sv. Mikuláše z Flüe, patrona Švýcarska

Otec biskup Vojtěch oslavil biskupské jubileum

Rektora Kněžského semináře v Litoměřicích ThLic. Vojtěcha Cíkrleho jmenoval dnes již svatý papež Jan Pavel II. dne 14. února 1990 brněnským sídelním biskupem. V pořadí třináctým. Biskupské svěcení přijal v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně 31. března 1990. Biskupské svěcení přijal velmi mladý – ve 43 letech. Svou službu zahajoval po osmnácti letech sedisvakance, kdy v čele diecéze nestál biskup, ale po smrti biskupa Mons. ThDr. Karla Skoupého v roce 1972 ji vedl

kapitulní vikář Ludvík Horký. Jako biskupské heslo si biskup Cíkrle zvolil jednoduchá slova: „Non ego, sed tu“, česky "Ne já, ale Ty", jako zkratku ozvěny slov Panny Marie i Ježíše Krista, jako vyjádření touhy odevzdat svůj život do rukou milujícího Boha.

Letos slaví otec biskup Vojtěch 30. výročí své biskupské služby a je nejdéle působícím brněnským biskupem v historii diecéze od jejího založení v roce 1777.

Co pro vás znamená být biskupem?

Být služebníkem Velkého. S poctami i pohrdáním. Biskupská služba je také jakýmsi projekčním bodem pro dobré i pro špatné.

Do jaké míry je biskup kazatel a pastýř a do jaké míry úředník a manažer?

Musí nějak zvládnout všechno, i když principy práce jsou rozdílné a nalézání míry obtížné. Osobně jsem mnohem raději pastýřem než úředníkem.

Kdybyste znovu začínal, dělal byste něco jinak?

Určitě bych mnoho věcí dělal i jinak. Ale to mohu říct až na základě zkušeností, které mám, a s odstupem času, když vidím, jak se věci vyvíjely a jaké byly možnosti. O mnohých věcech nebudeme až do konce života vědět, jestli byly rozhodnuty dobře nebo špatně.

V mládí jste pracoval jako dělník na stavbě dálnice Praha-Brno. Jako biskup zase stavíte „dálnici“, která by spojovala věřící s Bohem.

Potíž je v tom, že k Bohu nevedou dálnice, ale jen stezky. Na dálnici vidíte kilometry daleko, na stezce jen k nejbližšímu kameni nebo keři. Na nich nepomůže žádný dopravní prostředek, který by nás vezl, ale jen a jen ochota na cestě k cíli „propotit trička“. Přesto jsou stezky mnohem krásnější než dálnice.

Co vlastně biskup dělá?

Ráno vstává, večer chodí spát. Mezitím je v práci, kterou bere jako službu. Musí také něco sníst, aby to vydržel. Je projekční figurou, soustřeďují se na něm napětí kněží, spolupracovníků, věřících i nevěřících lidí. V tomto případě funguje jako hromosvod, který, jak je známo, musí mít dobré uzemnění. A také funguje jako dobíječka. Ne, že by ubité dobíjel, ale dobíjí vybité. Někdy je celý bez sebe, co se na něho valí. A někdy je nešťastnější z lidí, protože se může zblízka dívat na věci, které tvoří Bůh.

Jaká jsou vaše lidská přání a sny?

Když jsem se před mnoha lety sám rozhodoval o svém povolání, přál jsem si žít pro druhé jako Ježíš. A je to stále mým snem a mým přáním. Mám radost, když to tak je, a trápím se, když to tak není.

Na pektorálu, tedy kříži, který biskupové nosí jako symbol své služby, máte kopii mikulčického kříže. Co vás vedlo k tomu, že jste si vybral právě tento motiv?

Protože se mi líbil a vnímal jsem jeho hlubokou symboliku i sepětí s brněnskou diecézí. Kopii mikulčického kříže, vzhledem k jeho rozměrům asi lépe řečeno křížku, jsem před lety dostal na pravidelné červencové pouti v místě nálezu. Je na něm vyobrazený Ježíš Kristus jako velebný přinášejí v obět' sebe samého.

Je biskupovi vždycky všechno jasné?

Samozřejmě, že není. Druzí se občas diví, proč nemůžu o něčem okamžitě rozhodnout, když „je to přece tak jasné“. Stále platí, že čím méně je člověk seznámen s okolnostmi, tím má jednoznačnější a rychlejší soud.

V čem se biskupství za tu dobu změnilo?

Na začátku byly na biskupství jen dva telefony a dva počítače, dveře si podávalo množství návštěv, které věřily, že je církve bohatá a vlivná, a chtěly toho využít pro sebe. Dnes máme nejen víc telefonních a jiných přístrojů, ale také víc než tehdejších asi sedm zaměstnanců, kteří pracují v nově vytvořených odborech, odděleních, centrech... Kněží a spolupracovníci jsou pro mne velkou pomocí a děkuji jim za obětavé nasazení a službu církvi.

Co vám roky v biskupském úřadě daly?

Bezesné noci i radostný úžas z toho, co tvoří Bůh. Diecéze je pro mě domov, životní láska a místo služby, ke které mě pozval Bůh.

Kde berete sílu do každého dne?

Pro biskupa musí být pramenem síly modlitba. Být s Bohem a naslouchat mu. To je asi základní věc. A když je břímě tíhy pastýřské služby velmi těžké, pomohou slova svatého Augustina. Ten v jednom svém kázání při výročí svého svěcení o biskupské službě řekl: „Čím větší láska, tím lehčí břemeno.“ Protože láska činí všechno lehkým.

Jaký máte cíl?

Cíl mám stále jediný – aby diecéze byla živým organismem. Všichni jsme stále na cestě, ale protože cíl není statický, není možné dívat se na „tachometr“ a říkat si, jak pěkně nám to jde. Diecéze je mnoho lidí a cesta je pro každého jedinečná.

Na co se těšíte?

Na sněh, mráz a dlouhé noci. Na jahody a rozkvetlé stromy. Na teplo, slunce a hory. Na barevné stromy a nové víno. Na setkávání s lidmi dobré vůle. A na mnoho dalších krásných věcí. A jednou na setkání s Pánem.

Martina Jandlová, z publikace Rozhovory o Brně a službě

Tři krále možná v ulicích nepotkáte, přesto koledovat budou

Lednová Tříkrálová sbírka se blíží. Mnoho otázek o jejím lednovém průběhu zůstává stále nezodpovězených, jedna však je již v tuto chvíli jistá. **Tříkrálová sbírka bude!**

Už nyní se organizátoři největší sbírkové akce v České republice zabývají její formou a zvažují všechny možné alternativy královského koledování. Z důvodu epidemie COVID-19 se možnost tříkrálové koledy rozhodli protáhnout ještě o několik dní déle, a to **od 1. do 24. ledna 2021.**

„I my jsme se rozhodli přesunout některé aktivity do tzv. online světa. Vymýšlíme možnosti podpory, která je pro naše služby velmi potřebná, zvažujeme online podobu tradičního Tříkrálového koncertu. Nicméně se stále nevzdáváme a věříme, že koledování bude moci alespoň v omezené formě a za zvýšených hygienických opatření proběhnout. Velmi mě těší, že okresní asistenti chtějí sbírku vhodným způsobem podpořit, pokud to bude možné. Je totiž mnoho lidí, kteří se každoročně na koledníky těší, jsou pro ně požehnáním a radostí. Přesto jsme si vědomi mnoha rizik, které by mohly vzhledem k epidemii a vyhlášeným opatřením během kampaně nastat. Aktuálně máme připravené pro koledníky k distribuci roušky a dezinfekce, zároveň budeme vydávat i doporučení, jak se mohou obce do sbírky zapojit,“ vysvětluje Mgr. Michaela Kuchtová, koordinátorka Tříkrálové sbírky.

Tříkrálová sbírka je pro žďárskou Charitu velmi důležitým zdrojem financí. Důvodem je možnost využití výtěžku tam, kde lze jen obtížně zajistit jiný finanční zdroj.

„Pro nás je výtěžek Tříkrálové sbírky jedinečný jako významná podpora terénních služeb. Právě v nich je nutným pracovním prostředkem našich zdravotních sester, pečovatelek, osobních asistentů, služební automobil. Díky Tříkrálové sbírce můžeme auta nakoupit, a tak vytvořit podmínky pro poskytování služeb potřebným v domácím prostředí po celém žďárském okrese. V letošním roce

tříkrálové peníze pomohly také s řešením mimořádné situace v období nouzového stavu spojené s pandemií COVID-19," dodává Ing. Jana Zelená, ředitelka Oblastní charity Žďár nad Sázavou.

Jaké projekty v letošním roce doposud podpořila Tříkrálová sbírka 2020?

- Fond individuální pomoci, který slouží na nákup základních potravin a materiálních potřeb pro řešení nouzové situace osob i rodin
- Nákup materiálu v období mimořádné události COVID – 19
- Terénní služby, poskytující péči v domácím prostředí: Osobní asistenci, Domácí zdravotní a hospicovou péči, a to zakoupením služebních vozů, sloužících k dopravě pracovníků k uživatelům a pacientům, dovozu kompenzačních pomůcek
- Profesionální tým pro mimořádné události
- Dobrovolnické centrum Kambala a další...

„Tříkrálovým podporovatelům bych závěrem ráda vzkázala, aby sledovali naše webové stránky www.zdar.charita.cz a naše sociální síť. Zde budeme průběžně zveřejňovat informace, které se týkají sbírky. Přála bych si, aby stejně jako kdysi přinesli Tři králové všem lidem dobré vůle radostnou zvěst o narození Spasitele Ježíše Krista, aby stejně i nás čekaly s příchodem nového roku příjemné zprávy,“ vzkazuje všem Michaela Kuchtová.

Žďárští poutníci v kraji Johánka z (Ne)Pomuku

Začátkem srpna jsme se vydali na další z našich farních poutí, tentokrát do kraje Jana Nepomuckého, Jakuba Jana Ryby, ale i Antonína Dvořáka. Po tradiční návštěvě poutního kostela v Klokootech a zastávce u památníku v Letech, kde stával romský koncentrační tábor, jsme dorazili do místa určení. Rožmitál pod Třemšínem byl zázemím a výchozím bodem pro naše poutní trasy. V penzionu se o nás starala paní Trčková (maminka P. Štěpána, který u nás působil jako jáhen) a pod jejím laskavým dohledem nám nic nechybělo... jen možná to počasí. Po dva dny přelo od rána do večera. Vybaveni pláštěnkami jsme se vydali na deštivou pouť. První den z Rožmitálu směrem k Příbrami, přes Rusalčino jezírko, které se stalo inspirací pro Antonína Dvořáka. Ten v tomto kraji odpočíval a skládal svá díla. Mši jsme prožili v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Svaté Hoře v Příbrami. Během zpáteční cesty, tentokrát už autobusem, jsme se zastavili v kostele ve Starém Rožmitále, kde

působil Jakub Jan Ryba. O neúnavném komponování, ale i strastech jeho života nám poutavě vyprávěla tajemnice Spolku JJR. Ukázala nám varhany, na kterých prý poprvé zazněla Rybova nejznámější mše Hej mistře. Hudbou nadaní poutníci využili nabídky a zahráli na nich pár melodii.

Druhý den jsme z Rožmitálu vyrazili opačným směrem, a to k Nepomuku. Zde na nás čekal místní pan farář. Provedl nás expozicí o Janu Nepomuckém a po prohlídce farní zahrady a kostela sv. Jakuba jsme prošli městem až ke kostelu sv. Jana Nepomuckého, který byl postaven v 17. století na místě rodného domu světce. Občerstvení mši jsme pak odjeli do Rožmitálu, kde jsme se setkali s P. Štěpánem.

Ve středu jsme měli naplánovaný přechod přes Brdy s výstupem na nejvyšší vrchol Tok. Řidiči nás zavezli do Zaječova, ke klášteru Svaté Dobrotivé. Po prohlídce kostela a po mši, kterou sloužil pan farář Vladimír, jsme se vydali na pěší cestu. Tentokrát už bez deště a se sluníčkem. Mohli jsme se tak kochat přírodou v nejmladší chráněné krajinné oblasti naší země.

Ve čtvrtek ráno, poslední den poutě, jsme sbalili svoje věci, rozloučili se s milou paní Trčkovou a před odjezdem jsme zašli do Brdského muzea, kde jsme na doporučení navštívili výstavu o Jakubu Janu Rybovi. Interaktivní expozice vybízela ke strávení daleko delšího času, než jsme měli k dispozici, ale autobus už s řidiči čekal na výjezd k domovu. Poslední zastávkou naší poutě byla Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci a setkání s P. Liborem Boučkem.

Program byl náročný, ale tak už to u klášterských poutí bývá. Trocha nepohody, prochozené boty nebo namožené svaly, s tím poutníci, s křížky i bez, musí počítat. Radost ze společenství milých lidí, duchovní povzbuzení i poznání nových míst za to ale stojí.

Pouť se opět vydařila, a jak by ne, když nad námi na cestách bdí náš Johánek z Nepomuku.

Jana Novotná

Zvon pro kapli svaté Anny v Mělkovicích

V neděli 27. září 2020 byl při mši svaté v 10:30 hodin požehnán zvon (sv. Jáchym a Anna) do kaple sv. Anny v Mělkovicích. Zvon byl zhotoven v polském Przemyslu v rodinném zvonařství J. Felczynskiego. Celkové náklady na výrobu byly 108 900 Kč.

Zvon váží 80 kg a je laděn tónině Gis/2. Na zvonu je z jedné strany vyobrazení sv. Jáchyma a Anny a z druhé text východního teologa, sv. Jana Damašského:

„Ó blahoslavená dvojice Jáchym a Anna! Celé stvoření je vám dlužníkem, protože skrze vás přineslo stvořiteli dar převyšující všechny dary, vznešenou matku, jedinou hodnou toho, který ji stvořil.“

Podle svatého Jakuba byli Jáchym a Anna prosperující pastýři, kteří ale neměli děti. Neplodnost u Židů byla považována za výraz nepřítně Boží a chrámoví kněží dokonce jednoho dne z toho důvodu odmítli přijmout oběti, které Jáchym s Annou chrámu přinesli. Hluboce ponížený Jáchym odešel do pouště, kde se čtyřicet dní postil a modlil k Bohu. Po čtyřiceti dnech se mu zjevil anděl a oznámil mu, že jeho modlitby byly vyslyšeny, a slíbil jim narození dítěte. Skutečně se jim přes vysoký věk narodila dcera, které dali jméno Maria.

Instalaci a elektrifikaci zvonu provede zvonař Jan Tralich. Velké poděkování patří všem dobrodincům, kteří na jeho zhotovení přispěli.

Nejsvětější Trojice: nejjistější ochrana

Morový sloup Nejsvětější Trojice na žďárském náměstí pochází z roku 1706 a jeho autorem je tyrolský sochař Jakub Staenhübl. Sloup měl chránit obyvatele města před morovou ránou, která se v letech 1710-1715 Žďáru skutečně vyhnula. Socha patronky proti moru, sv. Rozálie, leží v jeskyni vytesané ve spodním podstavci a na něm stojí sv. Šebestián (proti moru), sv. Florián (proti ohni) a sv. Jan Nepomucký (proti vodě). Na vrcholu horního podstavce nese trojice andělů zeměkouli, na které sedí Bůh Otec se sochou ukřižovaného Krista v rukou a s

holubicí Ducha svatého nad hlavou.

Podobné morové sloupy stojí v řadě dalších českých i evropských měst, kde byly stavěny v 16. až 18. století. Podle historických dokladů zavedl Václav Vejmluva, který stál v době morové rány v čele žďárského kláštera, také další opatření, včetně hygienických opatření, rozdávání jídla z klášterních sýpek nebo výstavby Dolního hřbitova pro případné pohřbívání zemřelých. Hřbitov však nakonec nemusel být použit a Vejmluva byl 25. září 1720 za zásluhy v boji proti této nákaze odměněn titulem císařského rady. Opatova všestranná příkladná péče o poddané potom měla za následek také jeho jmenování do komise vyšetřující robotní podmínky na Moravě roku 1736.

Fotografie na titulní straně i zde Jiří Přichystal

Střídání Kamarádů Proglasu

Milí posluchači a přátelé Radia Proglas,

v sobotu 8. února jsme se zúčastnili v Brně setkání Kamarádů Proglasu (KaPrů), které se koná jednou za rok. Jezdíme na tato setkání pravidelně od začátku vysílání Proglasu, který 8. prosince 2020 oslaví své 25. narozeniny. Je to vždy milé setkání nejen s pracovníky Proglasu, ale i s ostatními KaPry. Také jsou nám představeni noví zaměstnanci, kteří přišli do Proglasu pracovat. Někteří

starší odešli do důchodu a někteří do jiných zaměstnání. Proglas se tak přirozeně proměňuje. Pod vedením P. Martina Holíka se všichni snaží přinášet posluchačům dobré, kvalitní pořady a zprávy z různých oborů. Je to rádio, které dokáže pohladit na duši v dnešní rozbouřené době.

Stejně jako se proměňují zaměstnanci Proglasu, dochází postupně i k výměně KaPrů. Také já jsem se po 22 letech služby Proglasu i Vám rozhodla tuto službu ukončit a předat ji svým nástupcům. Od dubna tohoto roku vykonávají službu KaPrů v naší farnosti manželé Eva a Pavel Součkoví, kteří jsou Vám jistě z kostela dobře známí. Tuto práci chápou jako službu a těší se na ni. Jsem jim za to vděčná.

Děkuji Vám všem za spolupráci a důvěru, kterou jste ke mně měli. Přeji Vám hodně spokojenosti s naším Proglasem.

Antonie Štastná, foto: nové prostory redakce Proglasu

Vzpomínka na otce děkana Mons. Jana Daňka

Dne 23. června 2020, v předvečer slavnosti Narození sv. Jana Křtitele, byl k nebeskému oltáři povolán Mons. ICLic. Mgr. Jan Daněk, farář v Novém Městě na Moravě a děkan žďárský.

Narodil se 11. května 1950 ve Věstíně-Věstínku (farnost Rovečné), na kněze byl vysvěcen 29. června 1974 v Brně. Krátce působil jako kooperátor v Blansku a poté jako výpomocný duchovní v Břeclavi-Poštorné, během vojenské služby v Žilině a potom ve Slavkově u Brna a Žďárci. Koncem roku 1983 se stal farářem v Bobrové a v červnu 1992 v Novém Městě na Moravě, kde strávil 28 let kněžského života. Od listopadu 1995 zastával navíc funkci děkana žďárského.

V roce 2000 dokončil studia kanonického práva v polském Lublinu a od roku 2001 spolupracoval s Diecézním církevním soudem jako soudce a obhájce svazku. V září 2010 ho papež Benedikt XVI. jmenoval kaplanem Jeho Svatosti. Posilněn svátostmi zemřel po dlouhé nemoci 23. června 2020 v nemocnici v Novém Městě na Moravě. S otcem Janem jsme se rozloučili v pondělí 29. června 2020 v kostele sv. Kunhuty.

„Chtěl bych moc poděkovat otci Janovi, panu děkanovi, za všechny kněze a jáhny našeho žďárského děkanství. Když jsem před lety nastoupil do své farnosti, pan děkan mi byl oporou a přijal mě velice laskavě a bratrsky. Pečlivě sledoval život v jednotlivých farnostech a vnímal potřeby Božího lidu i nás kněží. Při rekolekcích jsme zažívali často velmi živé debaty na aktuální témata, a přesto, i díky němu, to bylo bez napětí a v dobré náladě. Bylo obdivuhodné, jak nesl trpělivě kříž své nemoci a je nám v tom vzorem. Za dobu, kdy byl správcem farnosti, vyšlo z Nového Města několik novokněží a také řeholních osob,“ rozloučil se s otcem děkanem otec Vladimír Záleský.

Historická rekonstrukce původní podoby Poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Nahlédnout pod roušku historie s využitím nejnovějších digitálních technologií se stalo cílem projektu, kterým jsme v letošním roce chtěli navázat na několikaletou spolupráci VOŠ a SPŠ ve Žďáře nad Sázavou s Římsko-

katolickou farností ve Žďáře nad Sázavou II. Na základě dobových dokumentů jsme se pokusili o zpracování virtuální studie Poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře v době před požárem 16. července 1784 a umožnit tak studentům shlédnout naši významnou stavbu v její původní podobě. Naším cílem bylo také vyzkoušet nové postupy ve zpracování dat s využitím virtuální reality a interaktivního projektování.

Spolupráce naší školy s farností má svou dlouhodobou tradici. Původní myšlenky digitalizovat stavbu, která je skutečnou dominantou našeho regionu, vznikla již před více jak desítkou let. První modely kostela byly vytvářeny s využitím převážně polygonální grafiky na základě měření a studií fotodokumentace. Realizační nástroje byly v posledních letech nahrazeny průmyslovými parametrickými systémy, a to jak z oblasti BIM technologií, tak PLM. Spojením nových technologií s tradičními postupy starých mistrů můžeme proniknout alespoň částečně do tajemství nadčasově geniálních postupů. V dobách, kdy opravdu jediným nástrojem byly jednoduché grafické pomůcky pro kreslení, kousek provázku, jednoduché měřidlo, přemýšleli již autoři s

výraznou mírou technické invence. Odhadnout a aplikovat postupy, s jakými byla původní geometrie stavby navržena, se stalo vždy zajímavým úkolem pro naše mladé techniky.

Naším hlavním cílem bylo připravit virtuální rekonstrukci kostela v období před rokem 1784. Z této doby se zachovalo velmi málo dobových informací. Ve spolupráci s farností se nám povedlo nahlédnout do vzácných podkladů z historie Poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, originálu rytiny z roku 1730. Jedná se o jeden z mála zachovaných dokumentů, které popisují historickou podobu kostela v jeho původní podobě.

Rytinu jsme využili pro proporcionální kalibraci rozměrů a odvození přibližné podoby původních ambitů. Geometrie věžiček byla řešena s využitím podobnosti a adaptivního modelování. Křivky jsou odvozeny od tvaru hlavní věže kostela. Vycházeli jsme z předpokladu, že v průběhu návrhu kostela využíval Jan Blažej Santini-Aichel identické postupy a nepřenechal návrh ambitů, které mají v architektuře kostela zásadní úlohu, někomu jinému. Vzniklo několik grafických studií, které jsme analyzovali s využitím virtuální reality jak v měřítkových pohledech, tak ve skutečné velikosti.

Snažili jsme se najít metodu, jak zpřístupnit prezentaci co možná nejširší generaci bez ohledu na věk a odborné znalosti. Virtuální prezentace využíváme především ve výuce techniků pro názornou ilustraci problematiky práce s 3D daty průmyslových a stavebních projektů. S tímto cílem je navržen pohyb v plně interaktivním prostředí.

Přenesme se do první poloviny 18. století a prohlédněme si vizualizaci ambitů, tak jak je původně vytvořil nadčasově geniální architekt a stavitel Jan Blažej Santini-Aichel. Rádi bychom poděkovali Římskokatolické farnosti ve Žďáře nad Sázavou II a panu faráři Mgr. Vladimíru Vojtěchu Záleskému za dlouholetou spolupráci v oblasti společných projektů a našim studentům za jejich aktivitu. Více informací o projektech na naší škole získáte na adrese www.spszr.cz.

Petr Fořt

Jan Anselm Fridrich: Musica in Iuctu

Hudební nakladatelství Arta Music vydalo v loňském roce ve světové premiéře nahrávku díla Jana Anselma Fridricha: Musica in Iuctu v provedení souborů Musica Florea a Collegium Floreum pod dirigentskou taktovkou Marka Štryncla.

K tradicím barokních klášterů patřilo provozování rozsáhlých pašijových oratorií. Jedno z nich bylo provedeno také ve žďárském cisterciáckém klášteře jako součást velkopátečních obřadů a celý název zněl: Hudba v zármutku neboli zbožné rozjímání o hořkém utrpení Krista, z knih proroků vybrané a ve svatém dni na Velký pátek v klášteře u Pramene Blahoslavené Panny Marie po západu slunce u hrobu Páně, k vidění a poslouchání, k zamyšlení a kontemplaci provedené.

Autorem oratoria je **Jan Anselm Fridrich**, žďárský varhaník, o jehož životě a díle není bohužel téměř nic známo. V zápisech ze žďárského klášterního archivu, které pořídil archivář Otto Steinbach, je pouze jedna zmínka: „v roce 1769 zemřel skladatel hudební a přeslavný varhaník Anselm Fridrich.“ Nahrávku lze zakoupit na www.arta.cz.

Milivoj Husák sedmdesátiletý

V roce 1950 se v Turnově narodil český malíř a grafik Milivoj Husák. Pracoval jako designer nábytku, spolupracoval s památkovou péčí, léta 1978–1985 strávil v dělnických profesích. Významným impulzem k jeho vlastní tvorbě bylo setkání s dílem Bohuslava Reynka a brněnského básníka Karla Křepelky.

Věnuje se realizaci sakrálních interiérů, oltářních obrazů a křížových cest. Ilustroval též duchovní knihy Thomase Mertona nebo Tomáše Kempenského. Mezi jeho významné realizace v architektuře patří kaple brněnského biskupství nebo nástěnné malby v nemocnicích v Brně a Mostišťích.

Pro žďárskou baziliku vytvořil například návrh nového oltáře sv. Zdislavy, pamětní medaili při příležitosti povýšení na baziliku minor nebo nedávno relikviář s ostatky košických mučedníků, jehož fotografii naleznete na zadní straně obálky.

FARNOST ŽDÁR NAD SÁZAVOU – I

Obvyklý pořad nedělních bohoslužeb: 7:30, 10:30 a 18:00

Bohoslužby v týdnu:

Úterý, čtvrtek, pátek a sobota v 18:00, středa a první pátek v 8:00

Návštěvy nemocných: První pátek v měsíci a dle potřeby

Duchovní správce: R.D. Mgr. Blažej Hejtmánek

Kontaktní adresa: Římskokatolická farnost Žďár nad Sázavou 1, Tvrz 12, 591 01 Žďár nad Sázavou 1

Telefon: 566 625 943

Mobil: 728 370 027

E-mail: zdar-mesto@dieceze.cz

Web: www.prokopzr.cz

Kancelářské hodiny: Středa 10:00 – 12:00 a 14:00 – 18:00

FARNOST ŽDÁR NAD SÁZAVOU – II

Obvyklý pořad nedělní bohoslužby: Mše svatá vždy v 9:00

Bohoslužby v bazilice: Pondělí, středa, pátek v 17:15, čtvrtek

17:00 adorace, po dobu trvání oprav na Zelené hoře v sobotu v 8:30

Farář: R. D. Mgr. Vladimír Vojtěch Záleský

Kontaktní adresa a služby nemocným: Římskokatolický farní úřad, Klášter 2, 591 02 Žďár nad Sázavou 2

Telefon: 566 625 190

Mobil: 607 736 851

E-mail: zdar-klaster@dieceze.cz, zalesky@dieceze.cz

Web: www.zdarskefarnosti.cz

Návštěvy nemocných jsou každý první pátek v měsíci a na požádání. Pokud víte o někom, kdo je dlouhodobě nemocný nebo v nemocnici a přistupoval ke svátostem, informujte nás prosím o něm.

Zpravodaj žďárských farností, Vánoce 2020: Redakční rada P. Blažej Hejtmánek, P. Vladimír Záleský. Redakční návrh připravil Zbyněk VINTR. Do zpravodaje přispěli texty farníci obou farností. Obrázky archiv farností a internet. Fotografie na titulní straně: Jiří Přichystal. Tisk Unipress. Pro interní potřebu vydávají obě žďárské farnosti. Návrhy článků pro velikonoční číslo zpravodaje do 17. února.

Relikviář košických mučedníků (sv. Marek Križin, sv. Štefan Pongrác, sv. Melichar Grodecki), svaté Marie Goretti a blahoslaveného Hroznaty